

Beslutad av: Centrala barn- och elevhälsan
Verksamhet: Barn och utbildning
Dokumentansvarig tjänsteperson: Fredrik Höglund
Datum: 2024-06-01
Följs upp: Vid behov

REGELDOKUMENT | RUTIN

Rutin inför mottagande i anpassade skolformer

– för elever folkbokförda i Tomelilla kommun

Tomelilla
kommun

Tomelilla kommuns styrdokument

Regeldokument

Regeldokument är dokument som talar om hur kommunen ska arbeta. Regeldokument kan också vara lokala föreskrifter om olika bestämmelser som kan påverka kommuninvånare eller företag.

REGLEMENTEN RIKTLINJER RUTINER

Målinriktade dokument

Målinriktade dokument visar vad kommunen vill uppnå, strävar efter eller har som mål.

VISION PROGRAM OCH STRATEGIER PLANER HANDLINGSPLANER

Innehållsförteckning

1	Rätt till anpassad grundskola	4
2	Utredning.....	4
3	Förskola.....	5
4	Arbetsgången i utrednings- och mottagandeprocessen.....	5
4.1	Pedagogisk bedömning.....	6
4.2	Psykologisk bedömning	6
4.3	Medicinsk bedömning	7
4.4	Social bedömning	7
4.5	Helhetsbedömning	7
4.6	Uppföljning.....	7
4.7	Mottagande i anpassade gymnasieskolan.....	8
5	Övrigt.....	8
5.1	Överklagan	8
5.2	Om det framkommer att en mottagen elev inte tillhör målgruppen.....	9
5.3	Inflyttad elev.....	9
6	Referenser	9

1 Rätt till anpassad grundskola

Enligt skollagen 7 kap. 5 § Skollagen (SFS 2010:800) har barn, som inte bedöms kunna uppnå grundskolans kunskapskrav på grund av att de har diagnosen intellektuell funktionsnedsättning (hädanefter kallat IF), rätt att tas emot i anpassade grundskolan. Detta förutsatt att de har målgruppsstillhörighet. När skolplikten upphört ges motsvarande utbildning i anpassade gymnasieskolan till elever med IF och som därför bedöms inte kunna uppnå gymnasieskolans kunskapskrav.

Framkommer det genom personal eller vårdnadshavare information om att ett barn eller elev har svårigheter att uppnå grundskolans kunskapskrav och att dessa kan bero på IF, bör skolan påbörja en utredning, utan dröjsmål, i samråd med vårdnadshavarna. Om barnet finns i förskolan bör relevanta uppgifter inhämtas i god tid innan skolstart i samråd med vårdnadshavarna. Rektor på förskolan ansvarar för att ta kontakt med chef för Centrala barn- och elevhälsan för information om utrednings- och mottagandeprocessen. Huvudansvarig för utrednings- och mottagandeprocessen och den som fattar beslut om mottagande i de anpassade skolformerna är skolchef eller chef för Centrala barn- och elevhälsan.

2 Utredning

För att bedöma om eleven har rätt att tas emot i anpassade grundskolan måste en utredning först göras. Denna ska omfatta pedagogisk, psykologisk, social och medicinsk bedömning som ger en samlad bild av barnets eller elevens förutsättningar. Samråd med elevens vårdnadshavare ska ske innan en utredning genomförs. Elevens vårdnadshavare ska ge sitt godkännande innan psykologisk, medicinsk och social bedömning genomförs. Om en av två vårdnadshavare säger nej till någon av dessa tre bedömningar kan en utredning alltså inte genomföras.

Det kan vara svårt att särskilja om elevens inlärningssvårigheter har sin orsak i generella svårigheter eller är en följd av begränsade kunskaper i det svenska språket. Det är därför viktigt att elever med annan språklig bakgrund ägnas särskild uppmärksamhet avseende faktorer som kan påverka förutsättningarna att göra korrekta bedömningar. Ansvariga ska ta hänsyn till detta, både i utredning och vid samtal/information med vårdnadshavare och elev. Om behov finns är det viktigt att certifierad tolk används.

En elev kan utredas och tas emot i anpassad skolform utan vårdnadshavarnas medgivande om det finns synnerliga skäl med hänsyn till barnets eller ungdomens bästa. Bedömningen ska då utgå från bestämmelsen om särskild hänsyn till barnets bästa (1 kap. 10 § skollagen).

Vårdnadshavarens samtycke måste finnas med under hela processen och både elev och vårdnadshavare ska ges möjlighet att fortlöpande under utredningen komma med synpunkter. Barnet har rätt att från 16 års ålder själv föra talan i ärenden och överklaganden. Om den underårige fyllt 16 men inte 18 år kommer i allmänhet både vårdnadshavaren och den underårige att ha ställning som part (Författningskommentar/SOU 2002:121). Skulle elev och två vårdnadshavare vara

oense, ska skolan se till barnets bästa (barnkonventionen). Information till vårdnadshavare finns att beställa eller ladda ner på Skolverkets hemsida. Som rektor kan du också hänvisa vårdnadshavare till Centrala barn- och elevhälsan.

3 Förskola

När frågan väcks i förskolan om att ett barn i framtiden kan behöva gå i anpassade grundskolan är det i de flesta fall fråga om ett barn med redan kända utvecklings- och inlärningsmässiga svårigheter. Dessa barn uppmärksammas i allmänhet tidigt av barnhälsovården och har ofta en kontakt med barnhabiliteringen.

Förskolan gör en pedagogisk bedömning och återger resultatet till vårdnadshavarna. Rektor för förskolan kallar vårdnadshavare, förskollärare och specialpedagog från Centrala barn- och elevhälsan till möte för diskussion om det är för barnets bästa att gå ett extra år i förskolan, börja förskoleklass i grundskolan eller börja årskurs 1 i anpassade grundskolan vid 6 års ålder.

Beslut fattas i samverkan med vårdnadshavarna, rektor för förskola och specialpedagog samt chef för Centrala barn- och elevhälsan. I de fall det beslutas att det är för barnets bästa att börja årskurs 1 i anpassade grundskolan vid sex års ålder ska en utredning för mottagande i anpassade grundskolan göras och färdigställas innan skolstart.

4 Arbetsgången i utrednings- och mottagandeprocessen

1. Pedagog eller vårdnadshavare uppmärksammar barn eller elev med inlärningssvårigheter.
2. Pedagog anmäler detta till rektor.
3. Pedagogisk utredning görs och beslut om särskilt stöd fattas.
4. Åtgärdsprogram upprättas.
5. Uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram.
6. Elevens inlärningssvårigheter bedöms som betydande.
7. Rektor informerar vårdnadshavarna om sitt beslut att initiera utredning för mottagande i anpassade grundskolan där utredningens syfte, omfattning och konsekvenser tydliggörs. Om vårdnadshavarna ger sitt medgivande skickar rektor en ansökan om insats till Centrala barn- och elevhälsan med begäran om utredning. Om vårdnadshavarna inte ger sitt medgivande ska rektor i samverkan med Centrala barn- och elevhälsan och vårdnadshavarna göra en bedömning som ser till barnets bästa.

8. Utredningens fyra olika delar genomförs, och börjar alltid med en pedagogisk bedömning som därefter följs av psykologisk, medicinsk och social bedömning.
9. En samlad bedömning av beslutsunderlaget (helhetsbedömning) genomförs av Centrala barn- och elevhälsans team för mottagande i anpassade skolformer.
10. Representant för Centrala barn- och elevhälsans team för mottagande i anpassade skolformer kallar till möte med vårdnadshavarna för att gå igenom de fyra bedömningarna (beslutsunderlaget) och den samlade bedömningen. Vårdnadshavarna lämnar därefter sitt skriftliga medgivande att deras barn ska mottagas i anpassade grundskolan.
11. Chef för Centrala barn- och elevhälsan ansvarar för att beslutsunderlaget samt den samlade bedömningen och annan relevant information överlämnas till mottagande rektor.
12. Skolchef eller chef för Centrala barn- och elevhälsan fattar beslut om mottagande i anpassade grundskolan. Beslutet skickas eller lämnas personligen till vårdnadshavarna.

4.1 Pedagogisk bedömning

Den pedagogiska bedömningen utförs av specialpedagog eller lärare med specialpedagogisk kompetens i samarbete med mentor och undervisande lärare, vårdnadshavare och elev. I de fall eleven har modersmålsundervisning kan med fördel modersmålslärares bedömning vägas in. Det är nödvändigt att den pedagogiska bedömningen visar elevens utveckling över tid så att den ger en allsidig och realistisk bild.

Den pedagogiska bedömningen fastställer om barnet har inlärningsmässiga förutsättningar att kunna nå grundskolans kunskapskrav. Bedömningen ska klargöra på vilken kunskapsnivå eleven befinner sig på i förhållande till sin åldersgrupp, elevens kunskapsutveckling och vilka insatser skolan har gjort för att anpassa arbetet till elevens behov. Utifrån detta görs en bedömning om eleven trots särskilt stöd inte har förutsättningar att nå kunskapsmålen enligt grundskolans kursplan. För elever i grundskolan skall bedömningarna av elevens förmåga relateras till de mål och kravnivåer skolan har för de olika skolåren.

Om bedömningen avser barn på förskola skall utredningen ge en bild av barnets utveckling och förutsättningar i förhållande till målen i förskolans läroplan. Bedömningen redovisas i ett pedagogiskt utlåtande.

4.2 Psykologisk bedömning

Den psykologiska bedömningen utförs av skolpsykolog och fastställer elevens teoretiska begåvningsnivå (intelligenskvot) samt nivån avseende den adaptiva förmågan. Vid misstanke om neuropsykiatrisk och barnpsykiatrisk problematik där

ställningstagande till behandling eller utredning på specialistnivå behövs, remitterar skolpsykologen med samtycke av vårdnadshavarna till Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och/eller till Barn- och ungdomshabiliteringen (BoU). Bedömningen redovisas i ett psykologutlåtande.

4.3 Medicinsk bedömning

Den medicinska bedömningen utförs av läkare och fastställer om det finns medicinska orsaker till elevens inlärningssvårigheter och om svårigheterna indikerar IF. Bedömningen syftar till att ge en bild av elevens hälsa samt så långt som möjligt klargöra medicinska orsaker till svårigheterna och vad dessa kan innebära för den fortsatta utvecklingen. Utredningen bör i förekommande fall fastställa om det i enlighet med skollagen föreligger betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom. Utredningen bör också i förekommande fall ge besked om alternativa diagnoser som kan förklara elevens svårigheter. Vid misstanke om medicinsk problematik där ställningstagande till behandling eller utredning på specialistnivå behövs, remitteras eleven med samtycke av vårdnadshavarna till Barn- och ungdomsmedicinsk mottagning. Bedömningen redovisas i ett läkarutlåtande.

4.4 Social bedömning

Den sociala bedömningen utförs av skolkurator. Bedömningen ska redovisa om det finns sociala orsaker och bakgrundsfaktorer i och/eller utanför skolan som är av sådan karaktär att de kan förklara barnets eller elevens svårigheter. Den sociala bedömningen kan vanligen bygga på samtal mellan kurator, vårdnadshavare och elev och utgår från den sociala bedömningsmallens frågeområden. Bedömningen redovisas i ett socialt utlåtande.

4.5 Helhetsbedömning

Utredningens samtliga fyra delar bedöms av teamet för mottagande i anpassade grundskolan. Teamet består av Centrala barn- och elevhälsans chef, verksamhetschef för EMI (elevhälsans medicinska insats), skolpsykolog, specialpedagog och skolkurator. Teamets medlemmar ansvarar för att granska den bedömning som berör just dennes professionsområde. Syftet med detta är att se om utredningen uppfyller kriterierna för Skolverkets allmänna råd, vilka i sin tur grundar sig på bestämmelser i skollagen (2010:800). Först efter denna sammanvägning av de pedagogiska, psykologiska, medicinska och sociala bedömningarna kan målgruppsstillhörighet fastställas.

4.6 Uppföljning

För att säkerställa att alla elever får sin utbildning inom rätt skolform görs en uppföljning i årskurs 2, 5 och 8. Skolans elevhälsoteam ansvarar för att pedagogisk

utredning genomförs. Centrala barn- och elevhälsan följer upp och granskar aktuell pedagogisk utredning och tidigare utredningar.

4.7 Mottagande i anpassade gymnasieskolan

Det måste alltid finnas ett formellt beslut om mottagande i anpassade gymnasieskolan. Utredning likt den för anpassade grundskolan ska göras om detta inte redan är gjort, eller om det finns skäl som visar att det behövs en förnyad utredning. För de allra flesta elever som ska börja anpassade gymnasieskolan finns redan en utredning för mottagande i anpassade grundskolan samt beslut, eftersom de tidigare gått i anpassade grundskolan. Om en utredning för mottagande i anpassade grundskolan saknas eller är bristfällig, eller om det av andra skäl bedöms vara nödvändigt, ska hemkommunen skyndsamt se till att en psykologutredning görs för att klargöra om eleven uppfyller de diagnostiska kriterierna för diagnos IF. En ny psykologbedömning ska också göras om elevens generella utveckling har förbättrats på ett sådant sätt att det är osäkert om eleven har IF och därmed tillhör anpassade gymnasieskolans målgrupp.

5 Övrigt

Huvudmannen för utbildningen avgör om en elev som tas emot i anpassade grundskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Samråd med vårdnadshavare ska ske innan beslutet fattas. Om vårdnadshavarna är tveksamma till att deras barn ska gå i grundsärskolan bör de informeras om möjligheten att deras barn kan tas emot där på försök. Ett sådant beslut fattas av berörda huvudmän och kan omfatta en period om högst sex månader. En förutsättning är att elevens vårdnadshavare medger detta. I dessa fall ska skolan följa de bestämmelser som gäller för elever i anpassade grundskolan.

5.1 Överklagan

Ett beslut om mottagande i anpassade skolformerna går att överklaga. Den som delger ett sådant myndighetsbeslut är skyldig att informera mottagaren om det. Beslutet får bara överklagas av vårdnadshavarna eller av eleven själv om denne fyllt 16 år. Överklagandet lämnas in till den kommun som fattat beslutet. Det ska vara skriftligt och ha kommit in till kommunen inom tre veckor. När ett överklagande kommer in till kommunen gör kommunen en prövning och tar ställning till sitt tidigare beslut. Om kommunen står fast vid sitt beslut överlämnas överklagandet skyndsamt (inklusive alla handlingar) till Skolväsendets överklagandenämnd vars beslut inte kan överklagas.

5.2 Om det framkommer att en mottagen elev inte tillhör målgruppen

När rektor fått kännedom om att en mottagen elev i anpassad skolform inte upplevs tillhöra målgruppen, informeras chef för Centrala barn- och elevhälsan som skyndsamt initierar förnyad utredning om målgrupps tillhörighet. Om utredningen visar att eleven inte tillhör målgruppen tas beslut om att mottagande i anpassad skolform upphör och att eleven ska byta skolform till grundskola eller gymnasieskola. I dialog med vårdnadshavare och elev ansvarar huvudmannen för att övergången anpassas utifrån elevens förutsättningar och behov.

5.3 Inflyttad elev

Om en elev, som går i anpassad skolform eller som sägs ha behov av att gå i anpassad skolform, flyttar till och folkbokförs i Tomelilla kommun, inhämtar Centrala barn- och elevhälsans chef eller verksamhetschef för EMI befintliga utredningar och en samlad bedömning (helhetsbedömning) görs. Därefter fattas beslut om skolform. Det behöver inte göras ny utredning såvida det inte bedöms att befintlig utredning är bristfälligt, eller att det framkommer ny information som visar att det tidigare beslutet kan vara felaktigt.

6 Referenser

Skolverket (2023), Mottagande i anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=12222> [2024-06-05]